

Nr 80

Utlåtande i anledning av väckt motion om förhöjd pension åt vissa f. d. befattningshavare, som på grund av olycksfall i tjänsten blivit förtidspensionerade.

(5:e avd.)

I en inom andra kammaren av herr *Senander* väckt motion (II: 372) har hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om förslag till årets riksdag i syfte att bereda de statspensionärer, som på grund av olycksfall i tjänsten förtidspensionerats före den 1 juli 1952 och icke före detta datum eljest skolat avgå på grund av uppnådd pensionsålder, den höjning av deras pensioner som erfordras för att dessa skall bli jämställda med de pensioner som numera utgår på grund av att de befattningar de tidigare innehåft uppflyttats i lönegrad.

Till stöd för ifrågavarande förslag anföres i motionen följande.

Den år 1952 genomförda tjänsteförteckningsrevisionen för statens tjänstemän innebar att många befattningar uppflyttades i lönegrad. Därmed följde självfallet även förbättrade pensionsförmåner. För de tjänstemän som avgått före den 1 juli 1952, då de nya bestämmelserna trädde i kraft, gällde emellertid de gamla pensionsförmånerna. Frågan om att dessa pensionärer ävenledes borde komma i åtnjutande av pensionsförhöjningen har senare prövats av riksdagen, som emellertid ställde sig avvisande till förslag i sådan riktning.

De skäl som anfördes för riksdagens avvisande hållning är diskutabla. Däremot finns det en viss grupp statspensionärer som utan tvekan bör vara berättigade att komma i åtnjutande av sådan pensionsförhöjning. Härmed åsyftas de pensionärer, som råkat ut för olycksfall i tjänsten och på grund därav förtidspensionerats. Uppenbart är, att därest de icke råkat ut för olycksfall, så skulle de ha varit kvar i tjänst efter den 1 juli 1952 och följaktligen blivit delaktiga i de förmåner som medföljde tjänsteförteckningsrevisionen. De hade bland annat fått avgå med högre pensioner, om deras befattningar uppflyttats i lönegrad.

Billighet och rättvisa kräver därför att dessa pensionärer tillerkännes de förbättrade pensionsförmåner som blivit en följd av att de befattningar de tidigare upprätthållit uppflyttats i lönegrad.

Över förevarande motion har, efter därom i vederbörlig ordning gjord framställning, *statskontoret* avgivit utlåtande och därvid anfört följande.

Den år 1952 genomförda tjänsteförteckningsrevisionen innebar, att ett stort antal tjänster fr. o. m. den 1 juli 1952 uppflyttades i lönegrad. De befattningshavare, som av en eller annan anledning avgått med pension före nämnda dag, ha regelmässigt fått sina pensionsförmåner bestämda med hänsyn till den före höjningen för tjänsten gällande lägre lönegraden. Enligt

statskontorets mening bör avsteg icke utan alldeles särskilda skäl göras från vad sålunda bestämts. För den som på grund av olycksfall i tjänsten blivit för framtiden oförmögen att sköta sin tjänst och i anledning därav erhållit avsked med s. k. invalidpension torde undantag icke böra ifrågakomma. De skäl, som kunna tala för en förhöjning av invalidpensionerna, lära endast till graden skilja sig från dem, som kunna anföras för en förhöjning av sjuk- respektive familjepensionerna. Därtill kommer att enligt gällande bestämmelser invalidpensionen är synnerligen förmånligt konstruerad. Rätt till hel pension föreligger nämligen i dessa fall oberoende av antalet tjänstår. Vederbörande behöver sålunda icke ens haft möjlighet att som oskadad intjäna för hel pension erforderligt antal tjänstår. Erinras må även, att pensionären enligt 1916 års olycksfallsförsäkringslag får bibehålla en del av den livränta, som utgår på grund av olycksfallet, eller minst en fjärdedel. På grund av vad ovan anförts avstyrker statskontoret åtgärder i syfte att tillmötesgå motionen.

Utskottet. Såsom statskontoret i sitt över motionen avgivna utlåtande erinrat har de befattningshavare, som avgått med pension före genomförandet av 1952 års tjänsteförteckningsrevision, regelmässigt fått sina pensionsförmåner reglerade med utgångspunkt från den före vederbörande befattningsuppflyttning gällande lägre lönegraden. Att för de fall, där vederbörande på grund av olycksfall i tjänsten avgått med s. k. invalidpension, göra avsteg från nämnda grundsats finner utskottet icke tillräckligt motiverat. På grund härav och med beaktande jämväl i övrigt av vad statskontoret anført avstyrker utskottet bifall till motionen.

Utskottet hemställer alltså,

att motionen II: 372 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 14 april 1955

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND

Närvarande: se under utlåtandet nr 77; dock att herr Bengtson deltagit i stället för herr Pålsson